

Роль PR, реклами та інновацій в організації паломницьких і релігійних турів

Мацука Вікторія

ІННОВАЦІЙНІ ПЕРЕВАГИ РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОГО ТУРИЗМУ ДЛЯ РЕГІОНІВ І ТЕРИТОРІЙ

В даний час релігійний туризм отримав розвиток на новому рівні. День у день розробляються і частково вводяться в життя нові туристичні напрямки релігійного профілю. Споживачі релігійних турів переважно люди віруючі чи ті, хто цікавиться історією виникнення та розвитку різних релігій.

Релігійний туризм – різновид туризму, пов'язаний з наданням послуг і задоволенням потреб туристів, які прямують до святих місць і релігійних центрів, що є поза межами звичайного їм середовища.

Релігійний туризм поділяється на різновиди: паломницький туризм, релігійний туризм екскурсійно-пізнавальної спрямованості, сакральний туризм, езотеричний туризм [1].

Темпи розвитку туризму на релігійну тематику на сучасному ринку туристських послуг свідчать про те, що за релігійним туризмом велике майбутнє. Тому, саме прогресивний розвиток даної сфери туризму багато в чому залежить від впровадження інноваційних процесів, які зачіпають не лише галузь науки та техніко-технологічної сфери, а й безпосередньо пов'язані із соціально-економічними перетвореннями [2, с.13].

Інновації в туризмі потрібно розглядати як суттєві кроки, які під собою розуміють якісну новизну, і в результаті призводять до позитивних зрушень та забезпечують стійке функціонування та розвиток туристичних напрямків у регіоні, державі та світі загалом.

Важливо розуміти грандіозність можливостей запровадження інновацій в індустрію релігійного туризму, разом із якими відбувається теоретичне вивчення феномена релігійного туризму. Як показує практика, туризм, як культурне явище, обов'язково сприяє накопиченню досвіду та вражень і може бути джерелом ідей для нових відкриттів. Розширення кругозору, духовне збагачення відбувається завдяки двом компонентам, характерним для туризму: атмосфери та міжособистісного спілкування. Інновації в релігійному туризмі можуть стимулювати відкриття нових видів діяльності, ідей та можливостей розвитку туризму як системи в цілому, і саме за допомогою інноваційних аспектів

з'являється можливість забезпечити туристському продукту релігійної спрямованості цілком стабільне та тривале існування на ринку.

Інноваційний процес, тобто, процес впровадження нових продуктів ринку релігійного туризму може характеризуватися:

- ✓ інноваціями з погляду наукових цілей (вивчення будови сакральних пам'яток, храмів, монастирів та печер на їх території, оздоблення та оснащення релігійних об'єктів);
- ✓ вивчення під час екскурсій давніх релігійних писань;
- ✓ навчання видів релігійних ремесел та звичаїв (мистецтво іконопису, каліграфії);
- ✓ незвичайні варіанти роботи релігійних наставників із молоддю (священиків, гуру, йогів, духовних вчителів);
- ✓ створення віртуальних (інтерактивних) екскурсій релігійної тематики (огляд споруд, віртуальна участь у виконанні обрядів);
- ✓ «паломницька» екскурсія з елементами зречення від усього матеріального.

Пропозиції, описані вище, можуть являти собою певний інноваційний процес, тобто сукупність наукових, організаційних та певною мірою розважальних заходів, які виконуються у певній послідовності та призводять до суттєвих та цікавих нововведень. Релігія виступає одним із найважливіших елементів суспільної системи.

Таким чином, інноваційні процеси у сфері релігійного туризму сприяють вирішенню як суто економічних, так і соціально-духовних питань.

Основна соціально-економічна перевага сакрального туризму для регіону не надходження прямої економічної вигоди, а соціально-психологічна і педагогічна синергія сакральних програм для населення регіону. Йдеться про підвищення громадянської відповідальності, формування культури та духовності, виховну роботу, спрямовану на молоде покоління. Синергетичні ефекти релігійного життя у рамках основних світових конфесій, які діють як окремо взятого індивіда, так суспільства в цілому, мають безсумнівно позитивне значення й у контексті сакрального туризму.

Водночас джерела, що узагальнюють досвід організації сакрального туризму як в Україні, так і в країнах Європейського Союзу, показують, що його розвиток можливий лише в умовах наявності необхідних факторів [3].

Формування з території центру сакрального туризму за вольовим рішенням чи з ініціативи маркетингових і туристичних структур неможливо без самої сакральності. Сучасні комунікаційні та психологічні методики дозволяють формувати рекламні та маркетингові міфи. Формування сакральності у свою чергу

здійснюється протягом історії або під впливом умов, що знаходяться в зоні сакрального, тобто за межами звичних і зрозумілих явищ.

Формування сакральності пов'язане з високими духовними та морально-етичними настановами людини, тому не дозволяє задіяти комерційні та маркетингові механізми. У той же час, сакральний туризм може і повинен бути вписаний у концепцію розвитку міст і регіонів, тому що його духовна складова перебуває не в суперечності, а в гармонії як із соціальними, так і з економічними цілями територіального розвитку.

1. Шандор Ф.Ф., Кляп М.П. Сучасні різновиди туризму: підручник. – К.: Знання, 2013. – 334с.
2. Мацука В.М., Чеченєв М.Р. Роль інновацій у туризмі та гостинності // Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом: Матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих вчених 27 вересня 2022 р. – К.: МДУ, 2022. – С. 12-13. URL: <http://surl.li/fanot> (дата звернення: 24.02.2023)
3. Патійчук В.О., Якубович Р. П. Релігійно-паломницький туризм як один із чинників регіонального розвитку економіки України. 2017 URL: <http://surl.li/fannu> (дата звернення: 24.02.2023).

Сковронська Василина

ЗАСТОСУВАННЯ МАРКЕТИНГОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА САКРАЛЬНИХ ОБ'ЄКТАХ МІЖНАРОДНИХ ТУРИСТИЧНИХ МАРШРУТІВ

Актуальність теми. На сучасному етапі розвитку українського суспільства гостро постає проблема відродження культури та духовності. З незалежністю почалось духовне відродження нашої держави, почав розвиватись туризм. Значну кількість історико-культурних пам'яток займають саме сакральні об'єкти.

Мета. Аналіз та перспективи застосування маркетингових технологій на міжнародному туристичному маршруті «Карпатський культурний шлях».

Одним із способів ознайомлення українського суспільства та закордонних туристів з культурно-історичною спадщиною, духовним надбанням України та її регіонів є сакральний та релігійний туризм, що дозволяє популяризувати знання про культові споруди та пам'ятники, релігійні святині різних культів, сакральні місця, а разом з тим познайомити туристів з українськими традиціями, звичаями, обрядами, особливостями архітектури, храмового будівництва тощо.

Сакральні пам'ятки – це культові споруди, сакральні ландшафти та місця, які мають історичне та релігійне значення а також сприймаються певними конфесіями, як «святі», і що можуть бути використані з метою розвитку релігійного туризму певного регіону. До історико-культурних ресурсів, які відносяться до сакральних об'єктів, відносяться: культові споруди (монастирі, святилища,